

NC
DO

ONDERZOEK

JONGEREN & MONDIAAL BURGERSCHAP 2012

In het rapport 'Jongeren & Mondiaal Burgerschap 2012' wordt de mate waarin Nederlandse jongeren van 12 tot 18 jaar zich gedragen als mondiaal burger onderzocht. Bij het begrip mondiaal burgerschap staan de individuele bijdragen van mensen aan de leefbaarheid van de wereld centraal. Is de levensstijl van jongeren goed voor de wereld? En wat vinden en weten zij van de wereld? NCDO heeft deze en andere vragen via een internetenquête voorgelegd aan circa tweeduizend jongeren.

Gedragen Nederlandse jongeren zich als mondiaal burger?

NCDO onderscheidt in dit onderzoek onder jongeren acht soorten gedragingen die verbonden zijn aan duurzaamheid van de natuur of samenleving:

Zuinig met water en energie

Nederlandse jongeren gedragen zich redelijk zuinig wat betreft onnodige verspilling van water en energie. Ruim een derde laat de oplader in het stopcontact zitten na het opladen een mobieltje. Eén op de zes laat de kraan lopen tijdens het tandenpoetsen of laat het licht branden als ze de kamer verlaten.

Mobiliteit

Jongeren onder de 18 jaar zijn nog vaak afhankelijk van de fiets of het openbaar vervoer om zich te kunnen verplaatsen. Daarmee gedragen zij zich – noodgedwongen – duurzamer dan volwassenen. Echter, als ze de keus zouden hebben, geeft een derde van de jongeren

aan dat zij zich liever laten wegbrengen met de auto dan met de fiets te gaan.

Recycling en omgang met afval

Jongeren gaan in het algemeen verantwoordelijk om met afval. De meerderheid zegt plastic tasjes meer dan één keer te gebruiken. Slechts een heel klein deel gooit vaak afval op straat. Ongeveer één op de vijf jongeren gooit vaak eten weg dat eigenlijk nog goed is.

Consumentengedrag

De Nederlandse jongere gedraagt zich nog maar in beperkte mate als duurzame consument. De overgrote meerderheid van de jongeren eet vaak of bijna altijd vlees. Daarnaast kopen maar weinig jongeren vaak tweedehands spullen. Overigens geeft de helft van de jongeren wel aan soms tweedehands spullen te kopen.

Informatie zoeken en je mening geven over mondiale vraagstukken

Bijna een derde van de jongeren volgt vaak het nieuws over wereldproblemen. Opvallend is dat deze internetgeneratie nog altijd vaker het nieuws volgt via de traditionele media dan via internet. Maar een klein deel praat veel met vrienden of online over armoede of milieuproblemen. Een grote groep houdt zich helemaal niet bezig met dergelijke onderwerpen.

Doneren

Een derde van de jongeren zamelt geld in voor goede doelen of doneert zelf. En kleiner deel

doet beiden. Jongeren die geld geven, doneren gemiddeld ongeveer 20 euro per jaar. De helft van alle jongeren doet niets als het gaat om geld inzamelen of doneren aan goede doelen.

Vrijwilligerswerk

Bijna de helft van de Nederlandse jongeren verricht vrijwilligerswerk. Dit zijn activiteiten buiten een verplichte maatschappelijke stage om. Jongeren zijn vooral actief binnen sportverenigingen, op enige afstand gevolgd door gebedshuis en buurthuis.

Gelijkwaardigheid, wederzijdse afhankelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid

NCDO onderscheidt drie principes waarvan verwacht wordt dat deze gerelateerd te zijn aan mondiaal burgerschap: gelijkwaardigheid van mensen, het besef van wederzijdse afhankelijkheid en het nemen van gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken.

Deze principes worden in het algemeen door de Nederlandse jongeren ondersteund. Zij onderschrijven het principe van gedeelde verantwoordelijkheid het meest, gevolgd door het principe van wederzijdse afhankelijkheid. Jongeren zijn het minst overtuigd van de gelijkwaardigheid van mensen. Hierbij is een leeftijdsverschil zichtbaar: jongeren onder de vijftien jaar zijn iets positiever over de gelijkwaardigheid van mensen in de wereld en jongeren boven de vijftien jaar hebben juist meer besef van wederzijdse afhankelijkheid.

Ook het opleidingsniveau is van invloed: hoger opgeleide jongeren hangen de drie principes vaker aan dan lager opgeleide jongeren. Andere factoren die een rol spelen, zijn de mate waarin zij belang hechten aan altruïstische waarden en vertrouwen hebben in instituties in de samenleving.

Mondiaal burgerschap

De verwachting dat de jongeren die de drie principes meer onderschrijven zich ook vaker als een mondiaal burger gedragen, lijkt door de resultaten te worden bevestigd. Vooral de mate van ondersteuning van het principe van gelijkwaardigheid verklaart verschillen in het gedrag onder Nederlandse jongeren.

Jongeren met meer kennis over mondiale vraagstukken gedragen zich vaker als een mondiaal burger dan jongeren met minder kennis over deze vraagstukken.

Ook opleidingsniveau heeft een positieve invloed op mondiaal burgerschap. Dit kan ten dele worden verklaard door het feit dat hoger opgeleide jongeren ook vaker de drie principes onderschrijven.

Naast kennis- en opleidingsniveau hebben ook altruïstische waarden en het in contact komen met andere culturen een positieve invloed op mondiaal burgerschap. Vooral altruïstische waarden blijken een zeer belangrijke factor in het verklaren van verschillen in de mate waarin jongeren zich als een mondiaal burger gedragen. Aangezien deze waarden nauw samenhangen met het onderschrijven van de drie principes, verklaren zij daarmee ook een groot deel van de oorspronkelijk gevonden effecten van de drie principes op mondiaal burgerschap.

Thuisituatie

Veel jongeren krijgen thuis een positief voorbeeld mee van hun ouders. Zo geeft bijna twee derde aan dat zijn of haar ouders vinden dat je verantwoordelijk met het milieu moet omgaan. Het gedrag en de houding van de ouders met betrekking tot mondiaal burgerschap blijkt ook van grote invloed op het gedrag van de jongeren zelf. Hoe positiever het voorbeeld dat jongeren van hun ouders meekrijgen, hoe meer zij zich zelf ook gedragen als mondiaal burger. Ook onderschrijven zij vaker de drie principes dan jongeren afkomstig uit een minder stimulerende omgeving. Zij hebben een groter verantwoordelijkheidsgevoel, meer besef van wederzijdse afhankelijkheid en zijn vaker overtuigd van de gelijkwaardigheid van mensen wereldwijd.

Meer lezen?

Heeft u vragen of opmerkingen over dit onderzoek of wilt u op de hoogte gehouden worden van nieuw onderzoek, neem dan contact op met NCDO via onderzoek@ncdo.nl.

Bron

Gent, M. van, Goede, I. de, Boonstoppel, E. & Carabain, C., (2012). *Jongeren & Mondiaal Burgerschap 2012*. Amsterdam: NCDO.

Over NCDO

NCDO is het Nederlandse kennis- en adviescentrum voor burgerschap en internationale samenwerking. NCDO voert onderzoek uit, geeft trainingen en stimuleert de meningsvorming over mondiale thema's door publicaties te verzorgen en de discussie op gang te brengen.

Deze onderzoekssamenvatting is een uitgave van NCDO, september 2012.

NCDO, Postbus 94020, 1090 AD Amsterdam, tel +31 (0)20 568 87 55
onderzoek@ncdo.nl, www.ncdo.nl